

Anàlisi d'experiències i projectes sobre gestió de la diversitat als centres i a l'aula:
TREBALLAR AMB LA DIVERSITAT PER A TRENCAR LES DESIGUALTATS.
Una experiència de treball amb alumnes de Garantia Social en risc d'exclusió social

Julio Rogero

Professor d'educació bàsica a Garantia Social i membre de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de la Comunitat de Madrid

El títol és massa ambiciós i una mica enganyós. No trenquem les desigualtats, què més voldríem! Som conscients que amb prou feines aconseguim fer un mur de contenció per tal que no augmentin encara més.

1.- D'on parteixo per a l'anàlisi de l'experiència que tenim ?

De la consciència clara que el Programa de Garantia Social és el resultat del fracàs del sistema educatiu en la seva necessària resposta a tot l'alumnat sense cap tipus d'exclusió. El sistema educatiu, juntament amb altres estructures de la societat, expulsa a molts fora d'ell i els posa en el camí del fracàs i de la marginalitat. En la producció de la reproducció social que se li encomana hi ha un nombre important d'alumnat que ha de ser situat en els nivells més baixos per a respondre a les necessitats del sistema. Aquí caldria fer referència explícita a documents determinats que analitzen aquest fenomen (Castells, Michea, Fernández de Castro, Apple...). Se'ls posiciona com a persones que han de ser educades en la ignorància, entesa com a acriticitat, per a ser manipulables i fàcilment governables en l'àmbit polític, en l'àmbit cultural i en el món laboral.

La nostra experiència amb aquest alumnat, segregat i situat en els marges, és que es pot iniciar un procés de construcció de subjectes i ciutadans capaços de prendre la seva vida a les seves mans amb responsabilitat. Això requereix reprendre tot un procés manifestat com a obert durant tota la vida que implica que cadascú ha de construir-se a si mateix com a subjecte individual en el sí de la construcció del subjecte col·lectiu humà. I podem observar que, en poc temps, quan es faciliten aquests processos les persones pitjor tractades per l'escola i la societat són capaces de donar respostes insospitades i altament esperançadores.

2.- L'experiència concreta: els Programes de Garantia Social amb joves en situació de risc social. Les Unitats de Formació i Inserció Laboral.

Tres fases: 1er. Cicle, 2on Cicle, inserció laboral i seguiment.

El seu contingut: formació bàsica, formació professional, formació i orientació laboral, la tutoria, les activitats complementàries i el programa d'inserció laboral.

3.- Proponem un model de convivència en el que l'acollida, l'escolta com a part de la construcció de pràctiques de diàleg, el treball de les emocions i sentiments, la paciència pedagògica i la fermesa, les normes de funcionament, el clima de centre, l'equip docent i la comunitat educativa en són elements fonamentals.

4.- El que presenta d'alternatiu i creatiu aquest treball: produir experiències positives de convivència i relació humanes; respecte als processos que es desenvolupen en el centre i en

QUART SIMPOSI: LENGUA, EDUCACIÓ I IMMIGRACIÓ
El tractament de la diversitat: qüestions organitzatives

cada persona, inclòs el professorat; la pràctica de la paciència, el desenvolupament de la tendresa i les emocions, la força de la fermesa i la coherència; l'equip docent es reconeix com equip i la producció de consciència de centre; els altres entre els altres igual a nosaltres entre nosaltres; viure en el conflicte, el conflicte generador de vida.

5.- Els problemes de la vida diària: les difícils relacions humanes, la relació amb l'altre sexe (relacions de gènere); els nostres immigrants, la nostra riquesa ; l'accés al món laboral i els problemes de la inserció.

És difícil entendre el que vivim amb el nostre alumnat si no entenem el marc social en el que tot això succeeix.

6.- Les perspectives de futur del nostre treball amb aquest alumnat estan marcades per la LOCE i el marc ideològic en el que succeeix: l'escola del capitalisme total. En aquest marc els nostres alumnes formen part dels rebutjables, els invisibles i molt vulnerables. En el millor dels casos formaran part del "precariat".

També, aquestes perspectives estan marcades per la presa de consciència d'aquesta realitat i la capacitat de resistència a la mateixa per part de tots nosaltres. De la nostra capacitat per entendre que, amb qualsevol llei que ens imposin, es pot exercir i desenvolupar la capacitat de ser subjectes, de mantenir el compromís ètic que se'ns demana, de defensar allò públic com l'espai propici de viure la diversitat en la igualtat i la solidaritat i créixer des d'ella.